

УДК 793.3:930.25

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/97-2-20>

Петро ЛУНЬО,

orcid.org/0000-0002-8182-4014

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри режисури та хореографії

Львівського національного університету імені Івана Франка

(Львів, Україна) *Petro.Luno@lnu.edu.ua*

Софія МАРКЕВИЧ,

orcid.org/0000-0001-7188-8535

асистент кафедри режисури та хореографії

Львівського національного університету імені Івана Франка

(Львів, Україна) *Sofiya.Markevych@lnu.edu.ua*

ЦИФРОВІ ТА АРХІВНІ ДЖЕРЕЛА У ДОСЛІДЖЕННІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА: ПРОБЛЕМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА НАУКОВОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Статтю присвячено аналізу особливостей використання цифрових та архівних джерел у дослідженні хореографічного мистецтва, а також визначення проблем академічної доброчесності та наукової інтерпретації, що виникають у процесі роботи з такими джерелами. Методологічні основи дослідження становлять системний, джерелознавчий, культурологічний, герменевтичний, історико-контекстуальний, міждисциплінарний та аксіологічний підходи. Використано методи дослідження: аналіз і синтез наукової літератури, термінологічний і джерелознавчий аналіз, класифікація, систематизація, порівняльний аналіз, герменевтичний метод та узагальнення. У результатах з'ясовано, що джерельна база дослідження хореографічного мистецтва має комплексний характер і охоплює цифрові джерела та архівні джерела, кожне з яких фіксує окремий аспект хореографічного твору. Визначено, що основними типами джерел у такому дослідженні є відеоматеріали, відеоархіви танцю, фотоматеріали, нотації танцю та архівні документи, а їх наукова цінність розкривається в зіставленні, а не в ізольованому використанні. Установлено, що ключові проблеми академічної доброчесності в роботі з цими матеріалами пов'язані з точністю посилання, перевіркою походження джерела, коректністю атрибуції, недопущенням фрагментарного та позаконтекстного використання матеріалу, а також обережністю інтерпретації. Обґрунтовано, що наукова інтерпретація хореографічного твору має спиратися на комплексне прочитання джерел із урахуванням їх походження, способу фіксації, культурного й історичного контексту. Узагальнено принципи етичного та коректного використання джерел, дотримання яких забезпечує науково виважену роботу з цифровими та архівними матеріалами. Наукова новизна полягає в цілісному розгляді цифрових джерел і архівних джерел у дослідженні хореографічного мистецтва через поєднання джерелознавчого, герменевтичного та історико-контекстуального аспектів. Практичне значення – сформульовані принципи можуть слугувати орієнтиром для науково коректного цитування, атрибуції, перевірки походження джерел і виваженої інтерпретації хореографічного твору. Перспективи подальших розвідок убачаються в конкретизації методики аналізу окремих типів хореографічних джерел.

Ключові слова: хореографічне мистецтво, джерелознавство хореографії, цифрові джерела, архівні джерела, відеоархіви танцю, методологія дослідження хореографії, академічна доброчесність, інтерпретація хореографічного твору.

Petro LUNYO,*orcid.org/0000-0002-8182-4014**Candidate of Philological Sciences,**Associate Professor at the Department of Directing and Choreography**Ivan Franko National University of Lviv**(Lviv, Ukraine) Petro.Luno@lnu.edu.ua***Sofia MARKEVICH,***orcid.org/0000-0001-7188-8535**Assistant Professor at the Department of Directing and Choreography**Ivan Franko National University of Lviv**(Lviv, Ukraine) Sofiya.Markevych@lnu.edu.ua*

DIGITAL AND ARCHIVAL SOURCES IN RESEARCH ON CHOREOGRAPHIC ART: ISSUES OF ACADEMIC INTEGRITY AND SCHOLARLY INTERPRETATION

The article analyzes the specific features of using digital and archival sources in research on choreographic art and identifies the issues of academic integrity and scholarly interpretation that arise in the process of working with such materials. The methodological foundations of the study comprise systemic, source-critical, culturological, hermeneutic, historical-contextual, interdisciplinary, and axiological approaches. The following research methods were employed: analysis and synthesis of scholarly literature, terminological and source-critical analysis, classification, systematization, comparative analysis, the hermeneutic method, and generalization. The findings demonstrate that the source base for research on choreographic art is complex in nature and encompasses both digital and archival sources, each of which records only a particular aspect of a choreographic work. It is established that the principal source types in such research include video materials, dance video archives, photographic materials, dance notation, and archival documents, and that their scholarly value becomes evident through comparison rather than isolated use. It is found that the key issues of academic integrity in working with these materials are associated with the accuracy of referencing, verification of source provenance, correctness of attribution, prevention of fragmentary and decontextualized use of materials, and caution in interpretation. It is substantiated that the scholarly interpretation of a choreographic work should rely on an integrated reading of sources with due regard for their provenance, mode of recording, and cultural and historical context. The principles of the ethical and accurate use of sources are generalized, and adherence to them ensures a methodologically sound approach to working with digital and archival materials. The originality of the study lies in the holistic consideration of digital and archival sources in research on choreographic art through the integration of source-critical, hermeneutic, and historical-contextual perspectives. The practical significance of the study is that the formulated principles may serve as guidelines for academically sound citation, attribution, verification of source provenance, and balanced interpretation of a choreographic work. Prospects for further research lie in refining the methodology for analyzing specific types of choreographic sources.

Key words: *choreographic art, source studies of choreography, digital sources, archival sources, dance video archives, methodology of choreographic research, academic integrity, interpretation of a choreographic work.*

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі цифрових джерел і архівних джерел у вивченні хореографічного мистецтва. У сучасному джерелознавстві хореографії важливе місце посідають відео-архіви танцю, архівні документи, фотоматеріали та нотації, які розширюють можливості методології дослідження хореографії. Водночас робота з такими матеріалами загострює питання академічної доброчесності, коректного використання джерел і точності інтерпретації хореографічного твору. У зв'язку з цим актуальним є аналіз цифрових джерел і архівних джерел у дослідженні хореографічного мистецтва.

Аналіз досліджень. У широкому науковому контексті Г. Папакін розглядає джерелознавство як фундамент соціогуманітарного знання та наго-

лошує на потребі вивчення сучасних цифрових джерел і джерел у цифровому форматі, а також на поєднанні загальнонаукових і герменевтичних підходів у роботі з ними (Папакін, 2024: 183). Спрямовання праці І. Міронової засвідчують значення історичного джерелознавства та археографії для роботи з архівними джерелами в гуманітарних дослідженнях (Міронова, 2017).

Питання цифрових джерел у хореографічному мистецтві висвітлено в низці сучасних праць. Так, С. Говорченко аналізує інтеграцію цифрових інструментів у хореографію та формування цифрової грамотності майбутніх хореографів, акцентуючи на відеоаналізі, онлайн-платформах, соціальних мережах, motion capture, VR/AR та потребі критично оцінювати цифрові матеріали (Говорченко, 2025). Ю. Коваль і В. Сидоренко

показують, що мультимедійні технології змінюють хореографічний твір і розширюють можливості взаємодії з глядачем (Коваль, Сидоренко, 2025: 566-569). Д. Демехін розкриває особливості екранного танцю як форми взаємодії хореографічного й аудіовізуального мистецтва та підкреслює різноманітність форм його створення, знімання і поширення (Демехін, 2024: 71-76). В. Сембратович і О. Плахотнюк, у свою чергу, акцентують на значенні фото-, відеофіксації та мережі Інтернет для збереження, поширення й нової інтерпретації хореографічного мистецтва (Сембратович, 2025: 320-329; Плахотнюк, 2020: 42).

Окремий аспект становлять праці, у яких порушено питання архівних джерел і фіксації хореографічного твору. Ю. Пономаренко пов'язує вивчення хореографічної культури з реконструкцією систем нотації танцю та розглядає нотацію як важливий спосіб осмислення руху (Пономаренко, 2018: 51-59). Я. Федотова підкреслює потребу записувати, обробляти, передавати та оформляти хореографічні твори в архівні джерела для збереження культурної спадщини (Федотова, 2024: 284-288). Д. Бідюк, аналізуючи британський досвід, звертає увагу на педагогіку танцювальної нотації, що також підсилює значення цього виду джерел у хореографії (Бідюк, 2022: 64-73). О. Чурікова-Кушнір показує, що цифрове освітнє середовище, відеоаналіз і онлайн-зворотний зв'язок розширюють можливості роботи з матеріалами у сфері музики та хореографії (Чурікова-Кушнір, 2025: 109-115).

Отже, проаналізовані нами наукові джерела висвітлюють значення цифрових джерел, архівних джерел, відеоархівів танцю, нотації танцю та окремих аспектів методології дослідження хореографії. Водночас у них недостатньо цілісно розкрито саме проблеми академічної доброчесності та інтерпретації хореографічного твору в разі одночасної роботи з цифровими джерелами й архівними джерелами.

Мета статті – аналіз особливостей використання цифрових та архівних джерел у дослідженні хореографічного мистецтва, а також визначення проблем академічної доброчесності та наукової інтерпретації, що виникають у процесі роботи з такими джерелами. **Цілями статті** визначено: 1) охарактеризувати специфіку джерельної бази дослідження хореографічного мистецтва, зокрема цифрових та архівних матеріалів; 2) визначити основні типи цифрових і архівних джерел, що використовуються у хореографічних дослідженнях (відеоматеріали, нотації танцю, архівні документи, фотоматеріали тощо); 3) проаналізувати

проблеми академічної доброчесності, пов'язані з використанням цифрових та архівних матеріалів у наукових дослідженнях; 4) розкрити особливості наукової інтерпретації хореографічних джерел у контексті сучасних методологічних підходів; 5) окреслити принципи етичного та коректного використання джерел у дослідженнях хореографічного мистецтва. **Методи дослідження:** аналіз і синтез наукової літератури, термінологічний і джерелознавчий аналіз, класифікація, систематизація, порівняльний аналіз, герменевтичний метод та узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Специфіка джерельної бази дослідження хореографічного мистецтва полягає в її комплексному характері. Вона поєднує цифрові джерела й архівні джерела, які різняться способом фіксації, формою подання та інформаційними можливостями. У хореографічному мистецтві джерело відображає як результат, рух, просторову побудову, виконавську манеру, сценічний час і спосіб існування хореографічного твору. Відтак, джерелознавство хореографії спирається на сукупність матеріалів, кожен із яких фіксує лише окремих аспекти хореографічного твору.

Цифрові джерела дають змогу аналізувати рух у динаміці, простежувати композицію, взаємодію виконавців і візуальну організацію хореографічного твору. Водночас вони залежать від ракурсу, монтажу, якості запису та способу подання, тому в методології дослідження хореографії їх не можна ототожнювати з живим сценічним виконанням. У цьому аспекті доречними є спостереження Д. Демехіна щодо особливостей аудіовізуальної фіксації хореографічного матеріалу (Демехін, 2024: 71-76) та В. Сембратовича щодо значення фотографії і відео для збереження й візуального осмислення танцю (Сембратович, 2025: 320-329).

Архівні джерела забезпечують інший рівень наукового бачення. Вони дають змогу простежити походження хореографічного твору, умови його створення, побутування, передачу та збереження. У цьому контексті важливими є міркування Я. Федотової про необхідність оформлення хореографічних творів в архівні джерела, а також погляд Ю. Пономаренко щодо значення нотації танцю для фіксації й осмислення хореографічної культури (Федотова, 2024: 284-288; Пономаренко, 2018: 51-59).

Особливе місце посідають відеоархіви танцю, які поєднують ознаки цифрових джерел і архівних джерел. Вони дають змогу як зберігати хореографічний твір, так й зіставляти виконавські версії, простежувати зміни постановки та аналізувати сценічну практику в часовій динаміці. Отже, спе-

цифіка джерельної бази дослідження хореографічного мистецтва визначається поєднанням цифрових джерел й архівних джерел, кожне з яких фіксує інший аспект хореографічного твору, а їх зіставлення створює основу для науково виваженої інтерпретації.

Відповідно до способу фіксації та змісту в дослідженні хореографічного мистецтва використовують такі основні типи джерел: відеоматеріали, відеоархіви танцю, фотоматеріали, нотації танцю, архівні документи. Відеоматеріали фіксують рух, композицію, темп і просторову організацію хореографічного твору. Відеоархіви танцю поєднують функції цифрового збереження й архівного накопичення матеріалу. Фотоматеріали зосереджують увагу на окремій фазі руху, сценічному образі та візуальній виразності. Нотації танцю дають змогу фіксувати рух у знаковій формі та використовувати його для аналізу й відтворення. Архівні документи зберігають відомості про створення, побутування та передачу хореографічного твору. Саме ці типи джерел формують основну джерельну базу дослідження хореографічного мистецтва.

Логічно продовжуючи розгляд джерельної бази, слід зазначити, що використання цифрових джерел і архівних джерел у дослідженні хореографічного мистецтва безпосередньо пов'язане з проблемами академічної доброчесності. У цьому разі йдеться як про коректне цитування, так й про точне встановлення походження джерела, умов його збереження, способу фіксації та меж наукового використання.

У роботі з цифровими джерелами одна з головних проблем полягає в легкості копіювання, поширення і повторного використання матеріалів без належного посилання на першоджерело. Це особливо стосується відеоматеріалів, фотоматеріалів і матеріалів із мережі, які часто використовуються фрагментарно, без точного зазначення автора, часу створення, джерела збереження та повного контексту хореографічного твору. У цьому аспекті показовими є міркування С. Говорченка про потребу критично аналізувати цифрові матеріали й розрізнити достовірні та маніпулятивні джерела (Говорченко, 2025). Для методології дослідження хореографії це означає, що цифрові джерела не можна використовувати без перевірки їх наукової надійності.

У роботі з архівними джерелами проблема академічної доброчесності виявляється передусім у точності атрибуції та коректності введення матеріалу в науковий обіг. Дослідник має чітко розмежовувати оригінал, копію, пізнішу фіксацію, редакцію або цифрову версію архівного матеріалу.

Без цього виникає ризик неточного посилання, зміщення авторства або некоректного тлумачення джерела. На значенні джерелознавчого підходу до роботи з такими матеріалами наголошує Г. Папакін, який розглядає джерело як фундамент дослідження і підкреслює потребу сучасного осмислення цифрових джерел та джерел у цифровому форматі (Папакін, 2024: 183).

Окремою проблемою є використання фрагмента як заміни цілого джерела. У дослідженні хореографічного мистецтва це особливо відчутно, оскільки окремий кадр, короткий відеозапис, уривок нотації чи архівний опис не завжди дає повне уявлення про хореографічний твір. За таких умов порушення академічної доброчесності може полягати як в запозиченні без посилання, так й у поданні частини матеріалу як достатньої підстави для узагальнення. Тому інтерпретація хореографічного твору має спиратися на зіставлення кількох типів джерел, а не на ізольований матеріал.

Ще одна проблема пов'язана з тим, що цифрові джерела нерідко сприймаються як повна й самодостатня фіксація хореографічного твору. Проте відеозапис, фотографія або цифрова копія архівного документа вже є результатом відбору, технічної фіксації й способу подання матеріалу. Відтак академічна доброчесність у роботі з такими джерелами передбачає обережність у висновках, відмову від довільного тлумачення та обов'язкове врахування контексту джерела.

Отже, основні проблеми академічної доброчесності у використанні цифрових джерел і архівних джерел у дослідженні хореографічного мистецтва пов'язані з перевіркою походження джерела, точністю посилання, коректністю атрибуції, недопущенням фрагментарного й позаконтекстного використання матеріалу та виваженою інтерпретацією хореографічного твору. Відповідно, джерелознавство хореографії потребує науково відповідальної роботи з ним.

Логічно продовжуючи аналіз, слід зазначити, що наукова інтерпретація хореографічних джерел ускладнюється самою природою хореографічного мистецтва. Хореографічний твір існує в русі, часі, просторі та виконанні, тому жодне окреме джерело не відтворює його повністю. Саме тому методологія дослідження хореографії вимагає не буквального прочитання матеріалу, а зіставлення цифрових джерел, архівних джерел, нотацій танцю, фотоматеріалів і відеоархівів танцю.

У межах джерелознавства хореографії наукова інтерпретація передбачає насамперед визначення того, який аспект хореографічного твору фіксує конкретне джерело. Відеоматеріали дають уяв-

лення про динаміку руху, композицію та сценічний час, фотоматеріали – про окрему фазу руху й візуальний образ, нотації танцю – про структурну організацію руху, а архівні джерела – про походження твору, умови його створення та побутування. Тому інтерпретація хореографічного твору має спиратися не на один матеріал, а на їх поєднання.

У цьому контексті важливим є герменевтичний підхід, який дає змогу розглядати джерело як носій смислу. Г. Папакін наголошує на значенні герменевтичних підходів у джерелознавстві та на потребі осмислення сучасних цифрових джерел і джерел у цифровому форматі (Папакін, 2024: 183). Для дослідження хореографічного мистецтва це означає, що відеоархіви танцю, архівні документи чи нотації танцю слід аналізувати з урахуванням способу їх створення, збереження і подальшого використання.

Історико-контекстуальний підхід дає змогу уникнути спрощеної інтерпретації. Один і той самий хореографічний твір може змінюватися в різних виконавських версіях, сценічних умовах і культурних обставинах. Тому наукова інтерпретація має враховувати час створення джерела, його функцію та зв'язок із конкретною практикою хореографічного мистецтва. У цьому аспекті важливими є архівні джерела, які дають можливість відновити ширший контекст існування твору.

Особливу роль відіграє й порівняння різних форм фіксації руху. Ю.Пономаренко розглядає нотації танцю як важливий засіб осмислення та реконструкції хореографічної культури (Пономаренко, 2018: 51-59). Це дає підстави стверджувати, що інтерпретація хореографічного твору є точнішою тоді, коли нотації танцю зіставляються з відеоматеріалами, фотоматеріалами та архівними документами. Таке зіставлення допомагає побачити не лише форму руху, а і його змістові, композиційні та виконавські особливості.

Водночас цифрові джерела потребують особливої обережності в інтерпретації. Д. Демехін показує, що хореографічний матеріал в аудіовізуальному просторі існує у взаємодії з композицією, тілом, рухом, простором і часом (Демехін, 2024: 71-76). В. Сембратович також підкреслює, що фотографія та відео мають власні межі відображення танцю, оскільки фіксують його через

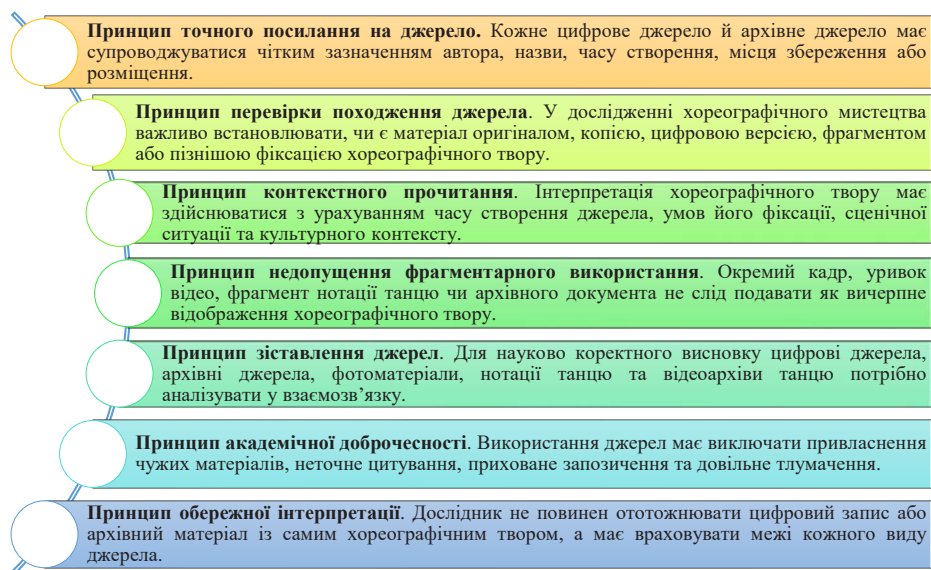
певний ракурс, момент і технічний спосіб подання (Сембратович, 2025: 320-329). Отже, інтерпретація хореографічного твору не може ототожнювати цифровий запис із самим твором.

Таким чином, особливості наукової інтерпретації хореографічних джерел полягає в комплексному прочитанні матеріалу в контексті сучасних методологічних підходів.

Логічним завершенням аналізу є окреслення принципів етичного та коректного використання джерел у дослідженнях хореографічного мистецтва. На основі розгляду цифрових джерел, архівних джерел, відеоархівів танцю та підходів джерелознавства хореографії доцільно виокремити такі принципи (рис. 1).

Отже, етичне й коректне використання джерел у дослідженнях хореографічного мистецтва ґрунтується на точності, перевірці, контекстності, зіставленні матеріалів і дотриманні академічної доброчесності. Саме такі принципи забезпечують науково виважену роботу з цифровими джерелами й архівними джерелами.

Висновки. У статті доведено, що джерельна база дослідження хореографічного мистецтва є комплексною й охоплює цифрові та архівні джерела, кожне з яких фіксує окремий аспект хореографічного твору. Визначено основні типи таких джерел і підкреслено, що їх наукова цінність розкривається через зіставлення. З'ясовано, що ключові проблеми академічної доброчесності пов'язані з точністю посилання, перевіркою походження, коректністю атрибуції та обережністю інтерпретації. Узагальнено принципи етичного й коректного використання джерел у хореографічних дослідженнях. **Наукова новизна дослідження** полягає в цілісному розгляді цифрових джерел і архівних джерел у дослідженні хореографічного мистецтва через поєднання джерелознавчого, герменевтичного та історико-контекстуального аспектів. **Практичне значення статті** полягає в тому, що сформульовані принципи можуть слугувати орієнтиром для науково коректного цитування, атрибуції, перевірки походження джерел і виваженої інтерпретації хореографічного твору. **Перспективи подальших розвідок** убачаються в конкретизації методики аналізу окремих типів хореографічних джерел.

Рис. 1 Принципи етичного та коректного використання джерел у дослідженнях хореографічного мистецтва

[авторська розробка]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бідюк Д. Дидактично-демократична парадигма навчання хореографії у британському досвіді. *Comparative Professional Pedagogy*. 2022. Vol. 12, No. 2. P. 64-73. DOI: [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2022-12\(2\)-7](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2022-12(2)-7)
2. Говорченко С. М. Формування цифрової грамотності майбутніх хореографів у процесі професійної підготовки. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 23. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17459943>
3. Говорченко С. М. Цифрові інструменти в освітньому процесі хореографії: інтеграція у вищу мистецьку освіту. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16741666>
4. Демехін Д. В. Феномен екранного танцю в контексті діалогізму хореографічного та аудіовізуального мистецтва. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2024. № 3. С. 71-76. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2024.313273>
5. Коваль Ю., Сидоренко В. Мультимедіа танець: нова естетика хореографії в цифрову епоху. *Мистецтво як культурно-освітній бренд: проблеми і пріоритети розвитку* : зб. матеріалів II Міжнар. симпозиуму, присвяч. 150-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 80-річчю заснування ЮНЕСКО (м. Чернівці, 21-25 жовт. 2025 р.). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2025. С. 566-569. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/21239> (дата звернення: 27.03.2026).
6. Мартиненко О. В. *Теорія і методика роботи з хореографічним колективом* : навч. посіб. для студентів спеціальності 024 Хореографія. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. 342 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/martynenko-o.-v.-teoriya-i-metodyka-roboty-z-khoreohrafichnym-kolektyvom.pdf> (дата звернення: 27.03.2026).
7. Міронова І. С. *Історичне джерелознавство та українська археографія : спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії* : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 208 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/62> (дата звернення: 27.03.2026).
8. Папакін Г. Сучасне джерелознавство: статус і роль в українській соціогуманітаристиці. *Український історичний журнал*. 2024. № 2. С. 183-211. DOI: <https://doi.org/10.15407/uhj2024.02.183>
9. Пономаренко Ю. В. Гармонія в сучасній хореографії. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. 2018. № 19. С. 51-59. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1915.19.2018.141354>
10. Сембратович В. Хореографія в об'єктиві: сучасні підходи до зображення танцю у фотографії та відео. *Вісник Львівського університету. Серія мист-во*. 2025. Вип. 26. С. 320-329. DOI: <https://doi.org/10.30970/vas.26.2025.320-329>
11. Федотова Я. П. Роль хореографії в культурній спадщині України. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. Вип. 216. С. 284-288. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-284-288>
12. Чурикова-Кушнір О. Д. Формування художніх орієнтацій студентів засобами музики та хореографії в умовах цифрового освітнього середовища. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. Вип. 15. С. 109-115. DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.15.109-115
13. Plakhotnyuk O. Cosmopolitan processes in the theater of classical ballet. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2020. No. 5 (33), vol. 3. P. 38-43. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.3.7>

REFERENCES

1. Bidiuk D. (2022) Dydaktychno-demokratychna paradyhma navchannia khoreohrafiu u brytanskomu dosvidi. [Didactic-democratic paradigm of teaching choreography in the British experience] *Comparative Professional Pedagogy*, 12 (2). 64-73. DOI: [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2022-12\(2\)-7](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2022-12(2)-7) [in Ukrainian].
2. Hovorchenko S. M. (2025) Formuvannia tsyfrovoyi hramotnosti maibutnikh khoreohrafiv u protsesi profesiinoi pidhotovky. [Formation of digital literacy of future choreographers in the process of professional training] *Pedahohichna akademiia: naukovy zapysky*, 23. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17459943> [in Ukrainian].
3. Hovorchenko S. M. (2025) Tsyfrovii instrumenty v osvithnomu protsesi khoreohrafi: intehratsiia u vyshchu mystetsku osvitu. [Digital tools in the educational process of choreography: integration into higher art education] *Pedahohichna akademiia: naukovy zapysky*, 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16741666> [in Ukrainian].
4. Diemiekhin D. V. (2024) Fenomen ekrannoho tantsiu v konteksti dialohizmu khoreohrafichnoho ta audiovizualnoho mystetstva. [The phenomenon of screen dance in the context of the dialogism of choreographic and audiovisual art] *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*, 3. 71-76. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2024.313273> [in Ukrainian].
5. Koval Yu., Sydorenko V. (2025) Multimedia tanets: nova estetyka khoreohrafi v tsyfrovu epokhu. [Multimedia dance: a new aesthetics of choreography in the digital era] *Mystetstvo yak kulturno-osvithnii brend: problemy i priorytety rozvytku: zbirnyk materialiv II Mizhnarodnoho sympoziumu, prysviachenoho 150-richchiu zasnovannia Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkoviycha ta 80-richchiu zasnovannia YuNESKO (Chernivtsi, 21-25 zhovtnia 2025 roku)*. 566-569. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/21239> (accessed: 27.03.2026) [in Ukrainian].
6. Martynenko O. V. (2016) Teoriia i metodyka roboty z khoreohrafichnym kolektyvom: navchalnyi posibnyk dlia studentiv spetsialnosti 024 Khoreohrafiia. [Theory and methodology of working with a choreographic group: a textbook for students majoring in 024 Choreography] *Berdiansk: Vydavets Tkachuk O. V.* URL: <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/martynenko-o.-v.-teoriya-i-metodyka-roboty-z-khoreohrafichnym-kolektyvom.pdf> (accessed: 27.03.2026) [in Ukrainian].
7. Mironova I. S. (2017) Istorychne dzhereloznavstvo ta ukrainska arkhohrafiia: spetskurs z dzhereloznavstva, istoriohrafi ta metodyky vykladannia istorii: navchalnyi posibnyk. [Historical source studies and Ukrainian archaeology: a special course in source studies, historiography and methods of teaching history: a textbook] *Mykolaiv: Vyd-vo ChNU im. Petra Mohyly*. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/62> (accessed: 27.03.2026) [in Ukrainian].
8. Papakin H. (2024) Suchasne dzhereloznavstvo: status i rol v ukrainskii sotsiohumanitarystysi. [Modern source studies: status and role in Ukrainian socio-humanitarian studies] *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal*, 2. 183-211. DOI: <https://doi.org/10.15407/uhj2024.02.183> [in Ukrainian].
9. Ponomarenko Yu. V. (2018) Harmoniia v suchasni khoreohrafi. [Harmony in contemporary choreography] *Kultura i mystetstvo u suchasnomu sviti*, 19. 51-59. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1915.19.2018.141354> [in Ukrainian].
10. Sembratovych V. (2025) Khoreohrafiia v obiektyvi: suchasni pidkhody do zobrazhennia tantsiu u fotohrafi ta video. [Choreography in focus: modern approaches to representing dance in photography and video] *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia myst-vo*, 26. 320-329. DOI: <https://doi.org/10.30970/vas.26.2025.320-329> [in Ukrainian].
11. Fedotova Ya. P. (2024) Rol khoreohrafi v kulturnii spadshchyni Ukrainy. [The role of choreography in the cultural heritage of Ukraine] *Naukovy zapysky. Seriiia: Pedahohichni nauky*, 216. 284-288. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-284-288> [in Ukrainian].
12. Churikova-Kushnir O. D. (2025) Formuvannia khudozhnikh oriiientatsii studentiv zasobamy muzyky ta khoreohrafi v umovakh tsyfrovoho osvithnoho seredovyshcha. [Formation of students' artistic orientations by means of music and choreography in a digital educational environment] *Naukovy zapysky. Seriiia: Pedahohichni nauky*, 15. 109-115. DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.15.109-115 [in Ukrainian].
13. Plakhotnyuk O. (2020) Cosmopolitan processes in the theater of classical ballet. *Knowledge, Education, Law, Management*, 5 (33), vol. 3. 38-43. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.3.7>

Дата першого надходження статті до видання: 06.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

